

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 57643129
fmsfpost@fylkesmannen.no
www.fmsf.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

Bjarne Klette

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2016/3005-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 13.01.2017

Nærøyfjorden landskapsvernområde - restaurering av stølshus på Fristølen - melding om vedtak

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg for Nærøyfjorden verneområdestyre sak 5/17.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Klagen skal sendast verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Noralv Distad
Nærøyfjorden verneområdestyre

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi pr. e-post til:
SNO Aurland
Aurland kommune
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Arkivsaksnr: 2016/3005-0
Saksbehandler: Anbjørg Nornes
Dato: 02.01.2017

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nærøyfjorden verneområdestyre	5/17	11.01.2017

Nærøyfjorden landskapsvernområde - restaurering av stølshus på Fristølen

Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 11.01.2017

Handsaming i møte

Vedtak i samsvar med innstilling frå forvaltar.

Vedtak

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Bjarne Klette løyve til ta ned og sette opp att stølshuset på gnr. 53 bnr. 3 på Fristølen i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Det kan gravast dreneringsgrøft rundt grunnmuren for å leia vatn vekk frå muren. Løyve er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 c). Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Restaureringsarbeidet skal ikkje føra til vesentlege endringar av fasaden på bygget. Opphavleg materiale skal takast vare på og nyttast opp att så langt som mogleg. Taket skal tekkast med torv eller tradisjonelle bølgleblekkplater. På taket på tilbygget kan det nyttast tradisjonelle bølgleblekkplater eller tretak.
- Det kan setjast inn eit ekstra vindaug på nordaustveggen på bygget i tømmerkassa, og eit vindaug i tilbygget i nordaustveggen. Nye vindaug og dører skal ha same utforming som dei opphavlege vindauga i bygget.
- Dreneringsgrøft skal avgrensast til det som er naudsynt for å leia vatn vekk frå grunnmuren. Torv og vegetasjon skal takast vare på og nyttast til tildekking av dreneringsgrøft.
- Torv til taktekking kan hentast frå terrenget i nærleiken av stølen.
- Dersom det vert planlagt endringar av godkjente planar, skal styret vurdere om eventuelle endringar krev ny godkjenning.
- Rapport med bilde av tiltaket skal sendast til sekretariatet når arbeidet er slutført.
- Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan 3 år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.

Dersom det er naudsynt med motorisert ferdsel i samband med restaureringsarbeidet, må det søkjast verneområdestyre om løyve til motorferdsel.

Dette løyvet gjeld berre tilhøve etter verneforskrifta. Søkjar må ta kontakt med Aurland kommune med spørsmål om løyve etter anna lovverk.

Innstilling frå forvaltar

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Bjarne Klette løyve til ta ned og sette opp att stølshuset på gnr. 53 bnr. 3 på Fristølen i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Det kan gravast dreneringsgrøft rundt grunnmuren for å leia vatn vekk frå muren. Løyve er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 c). Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Restaureringsarbeidet skal ikkje føra til vesentlege endringar av fasaden på bygget. Opphavleg materiale skal takast vare på og nyttast opp att så langt som mogleg. Taket skal tekkast med torv eller tradisjonelle bølgeblekkplater. På taket på tilbygget kan det nyttast tradisjonelle bølgeblekkplater eller tretak.
- Det kan setjast inn eit ekstra vindauge på nordaustveggen på bygget i tømmerkassa, og eit vindauge i tilbygget i nordaustveggen. Nye vindauge og dører skal ha same utforming som dei opphavlege vindauga i bygget.
- Dreneringsgrøft skal avgrensast til det som er naudsynt for å leia vatn vekk frå grunnmuren. Torv og vegetasjon skal takast vare på og nyttast til tildekking av dreneringsgrøft.
- Torv til takteking kan hentast frå terrenget i nærleiken av stølen.
- Dersom det vert planlagt endringar av godkjente planar, skal styret vurdere om eventuelle endringar krev ny godkjenning.
- Rapport med bilde av tiltaket skal sendast til sekretariatet når arbeidet er slutført.
- Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan 3 år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.

Dersom det er naudsynt med motorisert ferdsel i samband med restaureringsarbeidet, må det søkjast verneområdestyre om løyve til motorferdsel.

Dette løyvet gjeld berre tilhøve etter verneforskrifta. Søkjar må ta kontakt med Aurland kommune med spørsmål om løyve etter anna lovverk.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad frå Bjarne Klette om restaurering av stølshuset på Fristølen, 17.08.2016 og 30.11.2016

Søknaden vert vurdert etter:

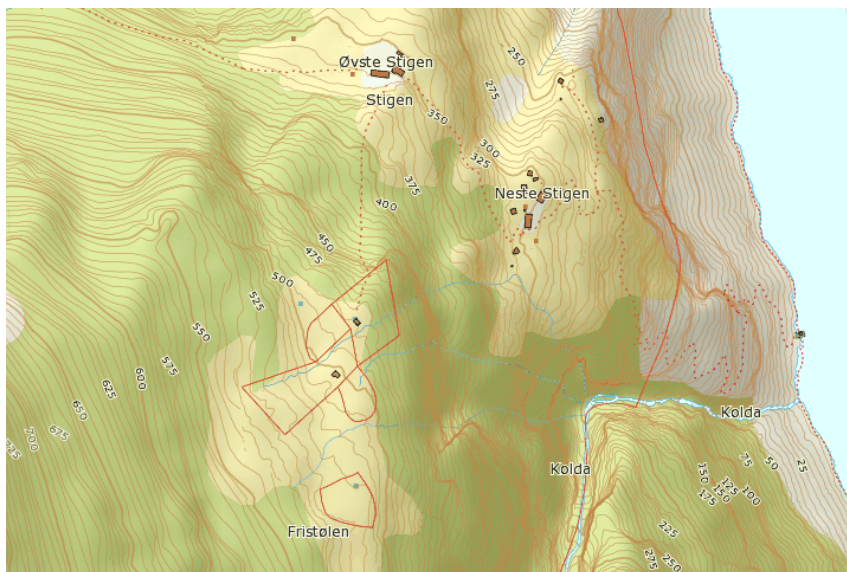
- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 - 2008

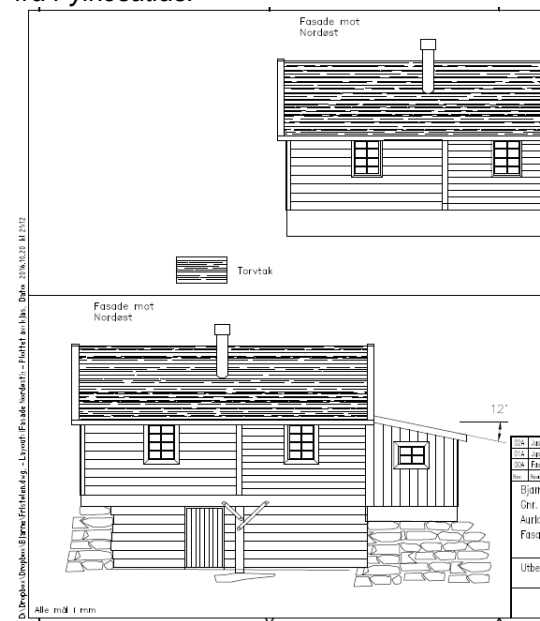
Fristølen er vårstølen til gardane på Stigen. Eine stølshuset med ei tomt på ca 4700 daa, er delt frå garden Nedste Stigen. Bjarne Klette er ny eigar av denne eignedomen (gnr. 53, bnr. 3). Han søkjer om å få restaurert stølshuset. Deler av bygget og grunnmuren er i dårleg stand. Grunnmuren har sige inn, og på enkelte punkt har muren rast ut. Klette søkjer om å få plukke ned stølshuset for å mure opp att grunnmuren. Han vil grave dreneringsgrøft rundt grunnmuren for å unngå at vatn fører til nye skadar på muren. Det er planlagt å nytta gravemaskin til gravearbeidet.

Etter muren er murt opp att, skal stølshuset setjast opp att på murane oppå ei treramme. Treramma er naudsynt for å få meir luft på oppsida av stølshuset, mellom bakken og tømmerkassa. Materiale frå stølshuset skal nyttast opp att så langt det er mogleg. Dårleg materiale vert bytt ut med nytt materiale med same utforming. Bygget vert sett opp etter lokal byggeskikk. Taket vert tekka med torv, men tilbygget er søkt om å få tekka med tretak av malmfuru. I dag er det bølgeblekk på heile taket. Utvendig kledning skal ikkje behandlast.

Vindauga som kan restaurerast vert frakta til ein snikkarverkstad for restaurering. I tilbygget er vindauga i dårleg stand og vert bytt ut med nye vindauga. Det er planlagt to nye vindauga i nordaustveggen, eit ekstra i tømmerkassa og eit i tilbygget.

*Stigen og Fristølen. Utklipp
frå Fylkesatlas.*

Fasade nordaust, utklipp frå søknad

Klette har planar om å sette opp utedo på Fristølen. Det vil koma ny søknad om oppføring av utedo.

Lovgrunnlaget

Føremålet i Nærøyfjorden landskapsvernområde er definert i verneforskrifta § 2:

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit

mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter». Alle inngrep eller tiltak som kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter er forbode. Vanleg vedlikehald som ikkje fører til vesentlege fasadeendringar på bygningar kan gjennomførast utan søknad. Påbygging, ombygging eller riving av bygningar og anlegg er søknadspliktig jf. verneforskrifta § 3 punkt 1.3 c). «Påbygging og ombygging skal vera tilpassa landskap og tradisjonell byggeskikk».

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentlig mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Stølslandskapa med bygningar og stølsvollar er viktige verneverdiar i Nærøyfjorden landskapsvernområde, og er ein del av verneføremålet. I forvaltningsplan for Nærøyfjorden er det peika på at stølsdrifta har vore avgjerande for levemåten på gardane i tidelgare tider. Stølsdrifta har vore med å forme landskapet. På Fristølen er det ikkje ført opp nye bygningar eller gjort andre inngrep i nyare tid. Eit av stølshusa er flytta ned til Nedste Stigen. Dei to eksisterande stølshusa på Fristølen er i stor grad bevart slik dei stod når dei var i bruk. Dette gjev stølen ei høg grad av autensitet. Restaurering av stølshuset på Fristølen er eit positivt tiltak som vil føra til at stølsmiljøet med bygningar vert tatt vare på, og er i tråd med verneføremålet. Kunnskapen om området er kjent gjennom forvaltningsplan for Nærøyfjorden og skjøtelsesplan for Stigen. Det er ingen kjente førekomstar av trua artar eller naturtypar på Fristølen (Naturbase 02.01.2017). Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdera denne saka. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 er difor ikkje tillagt vekt i denne saka.

Den samla belastninga på økosystemet skal vurderast ved søknad om tiltak jf. nml. § 10. Tiltaket vil i liten grad føra til nye inngrep i landskapet. Dreneringsgrøfta vil i liten grad gje endringar på landskapet. Frå gamalt av vart torv til takteking henta frå nærområdet. Dette vil gje eit lite inngrep i landskapet og vil lite truleg føra til belastning på økosystemet i området. Forvaltar vurderer den samla belastninga av tiltaket som liten.

Sogn og Fjordane Fylkeskommune har i sine merknader til planane (31.08.2016, sak nr.16/6500-5) påpeika at det er særskild viktig å bevare stølane i Nærøyfjorden landskapsvernområde som er uendra. Dette er ei verdifull kjede til kunnskap om levemåte og ressursbruk. Fylkeskommunen rår til at stølshuset vert restaurert slik at dei historiske verdiane i bygningen og stølsvollen vert tatt vare på. Det er viktig å ta vare på detaljar som vindauge og listverk. Alt arbeid bør gjerast med tradisjonelle materiale, og unngå moderne materiale til kledning, vindauge og takteking.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til straks å melde frå til Sogn og Fjordane fylkeskommune ved kulturavdelinga dersom det under arbeid vert støytt på automatisk freda kulturminne jf. lov om kulturminne § 8 2. ledd.

Klette har søkt Sogn og Fjordane Fylkeskommune om tilskot til restaurering av stølshuset. Søknaden vert behandla av fylkeskommunen i månadskifte mars/april 2017.

I søknaden av 30.11.2016 har Klette lagt fram planar for restaurering av stølshuset. Arbeidet er planlagt utført etter tradisjonell byggeskikk, og med stor grad av gjenbruk av materiale på stølshuset. Det er avgjerande å få murt grunnmuren opp att for å sikre stølshuset. Til dette arbeidet vil det vera naudsynt med maskinelt arbeid. Forvaltar vurderer planlagt arbeidsmetode som miljøforsvarleg jf. nml. § 12 til dette føremålet. Det må søkjast verneområdestyret om motorisert transport av materiale og utstyr til arbeidet på Fristølen. Nml. § 11 er ikkje vurdert i denne saka då det er lite sannsynleg at tiltaket vil føre til skade på naturverdiane.